

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Liberci rozhodl samosoudkyně Mgr. Ivanou Tvrdíkovou ve věci úpravy svéprávnosti **Martina B**, nar. [redacted] bytem [redacted], zastoupeného opatrovníkem **Městem Frýdlant** se sídlem T.G. Masaryka 37, Frýdlant, za účasti nezletilého **Radka F**, nar. [redacted] bytem u pěstounů **Evě F**, nar. [redacted] a **Jana F**, nar. [redacted] bytem [redacted] zastoupeného **Statutárním městem Liberec** jako kolizním opatrovníkem, syna **Barbory B**, nar. [redacted] bytem [redacted] a **Martina B**, nar. [redacted] a za účasti nezletilého **Martina B**, nar. [redacted], nezletilé **Melisy B**, nar. [redacted] a nezletilého **Borise D**, nar. [redacted], bytem [redacted] zastoupených **Městem Frýdlant** jako kolizním opatrovníkem, děti **Štěpánky D**, nar. [redacted] bytem [redacted] a **Martina B**, nar. [redacted],

t a k t o :

- I. Soud schvaluje zastoupení **Martina B**, nar. [redacted], zástupcem – jeho družkou **Štěpánkou D**, nar. [redacted], bytem [redacted]
- II. Tím se mění rozsudek Okresního soudu v Liberci č.j. 9 Nc 1429/2007-19 ze dne 9.9.2008 a usnesení Okresního soudu v Liberci č.j. 9 P 147/2008-89 ze dne 20.5.2015.
- III. Státu se nepřiznává náhrada nákladů řízení.
- IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Okresního soudu v Liberci č.j. 9 Nc 1429/2007-19 ze dne 9.9.2008 byl Martin B. nar. [REDAKCE] zbaven způsobilosti k právním úkonům. Rozsudek nabyl právní moci 10.10.2008 a soud vycházel ze skutečnosti, že posuzovaný trpěl duševní poruchou, která nebyla přechodného rázu, a sice poruchou intelektu. Jednalo se o oligofrenii v pásmu těžké debility, z tohoto důvodu pak nebyl schopen se o sebe ani o své věci postarat a byl odkázán na péči další osoby. Usnesením Okresního soudu v Liberci č.j. 9 P 147/2008-89 ze dne 20.5.2015 byla odvolána z funkce opatrovníka Martina B. Irena B. nar. [REDAKCE]. Opatrovníkem Martina B. bylo jmenováno Město Frýdlant. Byl vymezen rozsah práv a povinností při zastupování Martina B. rozhodnutí nabylo právní moci 11.6.2015.

Usnesením Okresního soudu v Liberci č.j. 9 P 147/2008-95 ze dne 12.8.2015 bylo zahájeno řízení o zkoumání svéprávnosti Martina B. s ohledem na ustanovení § 3033 odst. 1 o.z.

Opatrovník posuzovaného, Město Frýdlant, sdělil, že posuzovaný je schopen dopravit se z Frýdlantu do Liberce, vyzná se jak ve Frýdlantu, tak v Liberci, je schopen udělat nákup do 1.000 Kč. Hodnoty bankovek zná. Neumí číst a psát a není schopen si vyřizovat věci na úřadech. Vhodnou osobou pro výkon opatrovnictví by pak byla družka posuzovaného, Štěpánka D. [REDAKCE]

Z výpovědi posuzovaného Martina B. bylo zjištěno, že se domnívá, že je schopen si svoje záležitosti obstarávat sám. Bydlí s družkou, Štěpánkou D. [REDAKCE] a s dětmi Melisou, Martinem a Borkem, to jsou jejich společné děti. O děti se stará, oblékne je, vykoupe, dá jim jídlo. Děti hlídá i sám, když tam družka nebyla, neví přesně, kdy to bylo. Je to, když jde družka do krámu, nebo když byla s Borkem v porodnici, tak hlídal taky děti. Neví, od koho dostává peníze. Pro důchod si chodí na poštu, neví, od koho peníze jsou. Na poštu chodí někdy sám, někdy s družkou. Když dostane peníze, tak z nich zaplatí nájem 8.800 Kč, za zbytek koupí dětem třeba bonbóny, sušenky, nebo co chtějí. Bankovky pozná, řádně označil stokorunovou, dvěstěkorunovou a tisícikorunovou bankovku. Nakupuje potraviny, brambory, okurku, rajčata, mléko. Družka ho vždy pošle pro to, co potřebuje a dá mu peníze. On to vždy přinese a nakoupí. Nikdy se nestalo, že by mu špatně vrátili. Ví, že má dluhy, neví, kde dluží a v jaké výši tyto dluhy má. Potřeboval peníze na bydlení, tak se sešel v Liberci s nějakou paní z Chrástavy, podepsal papíry a za dva dny dostali 22.000 Kč. Jiné peníze si už nepůjčil, nemá žádný majetek.

Ze zprávy opatrovníka posuzovaného, Města Frýdlant, bylo zjištěno, že když převzali spis posuzovaného, tak zjistili, že stále platí výživné na syna Radka, nikoli však k rukám úřadu práce, ale k rukám pěstounky, paní F. [REDAKCE]. V současné době tak posuzovaný dluží na výživném pro Radka úřadu práce asi 16.000 Kč. Situaci se opatrovník snažil řešit, paní F. [REDAKCE] však toto řešit nechtěla. V současné době posuzovaný platí 500 Kč měsíčně úřadu práce a 300 Kč měsíčně je splátka dluhu na výživném úřadu práce. Zároveň má dluh u Profi Creditu, který se splácí měsíčně 500 Kč, zbývá nyní doplatit asi 13.000 Kč. O žádném jiném dluhu, který by posuzovaný měl, opatrovník neví. Posuzovaný si důchod vyzvedává sám, společně s partnerkou, z něj platí náklady na bydlení. Ostatní částky, které je nutno platit, např. v rámci výživného, nebo dluhu na výživném, ty splácí. Na splácení dohlíží družka otce, paní

D[REDACTED] Majetek pak posuzovaný nemá žádný. Má ošetřující lékařku v Hrádku nad Nisou, zřejmě MUDr. Škarýdovou.

Z výpovědi Štěpánky D[REDACTED] bylo zjištěno, že je družkou posuzovaného, žijí společně 6 let a mají spolu 3 děti. Očekávají narození 4. dítěte v říjnu 2017. Družka otce se domnívá, že vše je v pořádku, za celou dobu, co s posuzovaným žije, nebyl agresivní vůči ní, ani vůči dětem. Pokud ho družka pošle nakoupit, tak přinese vše i listek. Řádně má peníze zpátky. Na poštu pro důchod chodí většinou sám, někdy společně jdou na úřady nebo v případě, že je nutno něco podepsat, tak tam chodí společně. Půjčku u Profi Creditu si vzali de facto spolu v době, kdy spolu začínali žít. Družka věděla, že otec bere invalidní důchod, ale nevěděla, že je zbavený způsobilosti k právním úkonům, to jí řekla až poté jeho matka. O tom, že by dlužil peníze na T-Mobilu, družka posuzovaného nevěděla, to bylo v době, kdy spolu ještě nebyli. Dluh byl posuzovanému strháván i z jeho důchodu, zároveň došlo k zmrazení účtu a k doplacení dlužné částky. Kromě těch dluhů, o nichž hovořil opatrovník posuzovaného, družka posuzovaného se domnívá, že nikde jinde již posuzovaný nic nedluží. Z pohledu družky se o děti posuzovaný dokáže postarat nejen krátkodobě, ale i na delší dobu, např. když byla v porodnici, tak tam byla 6 dnů. Vše s výjimkou vaření posuzovaný zvládl. Majetek posuzovaný nemá žádný. Zároveň by posuzovaný měl zájem o styk se svým synem Radkem, jeho babička ho však k otci nechce pouštět. Radek pak, pokud se potká s otcem, tak na něj velmi dobře reaguje a rovněž by bylo v zájmu dětí, které má družka s posuzovaným, aby měli možnost se se svým nevlastním sourozencem setkat.

Ze znaleckého posudku znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie MUDr. Jaroslava Tržického bylo zjištěno, že posuzovaný trpí trvalou duševní poruchou intelektu, jedná se o oligofrenii v dolním pásmu lehkého mentálního defektu, stav je trvalý, léčbou není ovlivnitelný. Do budoucna nelze předpokládat žádné forenzně výrazné zlepšení duševního stavu posuzovaného. V důsledku této poruchy pak není posuzovaný schopen se o sebe a své věci starat sám v plném rozsahu, není schopen samostatně jednat s úřady, institucemi, není schopen samostatně uzavírat jakékoli smlouvy, samostatně nakládat s finančními prostředky a svým majetkem. Není schopen spravovat své jmění, hospodařit s žádnou finanční částkou, není schopen rozhodovat o svém zdravotním stavu. Tento stav je trvalý, léčbou není v žádném směru ovlivnitelný. Do budoucna nelze předpokládat žádné zlepšení duševního stavu posuzovaného. V rámci své výpovědi před soudem 14.3.2017 znalec odkázal na závěry znaleckého posudku, rovněž z jeho výpovědi bylo zjištěno, že posuzovaný pochází ze zcela nedostačujícího výchovného prostředí, jeho matka je negramotná. Sám byl zařazen do pomocné školy, kde se nenaučil psát, číst, ani počítat. Jeho všeobecný přehled je zcela mizivý, není schopen se vyznat ani v základních sociálních, ekonomických či právních vztazích. Nelze předpokládat, že by si tyto dovednosti osvojil, proto je možno tento stav považovat za trvalý. Z psychiatrického hlediska není schopen žádného právního jednání, není schopen dostát v plné míře své rodičovské odpovědnosti, styku s dítětem je schopen pod dohledem další osoby.

Z výpisu z ISASU Okresního soudu v Liberci bylo zjištěno, že pro posuzovaného bylo vedeno exekuční řízení 85 EXE 5690/2013, když toto řízení bylo vedeno o částku 7.598 Kč pro oprávněného T-Mobile Czech Republic a.s., skončilo pak z důvodu vymožení dlužné pohledávky s příslušenstvím, včetně nákladů exekuce a nákladů oprávněného. Dále je v seznamu ISASU veden posuzovaný pro další 2 exekuce, a to 82 EXE

5311/2013 (oprávněný T-Mobile Czech Republic a.s.) a 72 EXE 59097/2015 (pro oprávněného Profi Credit Czech a.s.). Z výpisu z katastru nemovitostí pak vyplynulo, že pro posuzovaného nejsou v katastru nemovitostí evidována vlastnická, ani jiná věcná práva. Ze zprávy centrální evidence obyvatel bylo zjištěno, že posuzovaný má v centrální evidenci obyvatel uvedené děti Melisu B. [REDAKCE], nar. [REDAKCE], Martina B. [REDAKCE] nar. [REDAKCE], Radka F. [REDAKCE], nar. [REDAKCE]. Ze souhlasného prohlášení rodičů o otcovství k nezletilému Borisovi ze dne 16.5.2017 bylo zjištěno, že posuzovaný Martin B. [REDAKCE] družka posuzovaného a zároveň matka dítěte Štěpánka D. [REDAKCE] nar. [REDAKCE] souhlasně prohlásili otcovství k nezletilému Borisovi D. [REDAKCE] nar. [REDAKCE]. Ze sdělení o výsledku vyhledávání seznamu prohlášení o určení opatrovníka vedené notářskou komorou, bylo zjištěno, že k osobě posuzovaného Martina B. [REDAKCE] zde nejsou evidovány žádné listiny. Ze zprávy České zprávy sociálního zabezpečení bylo zjištěno, že výše důchodu posuzovaného činila v roce 2016 9.153 Kč a v roce 2017 9.411 Kč měsíčně. Z důchodu jsou realizovány exekuční srážky. Ze zprávy úřadu práce KP Frýdlant bylo zjištěno, že posuzovaný pobíral příspěvek na péči do 31.3.2016 ve výši 800 Kč měsíčně. Od 1.4.2016 mu byl příspěvek odejmut. Ze zprávy MUDr. A. Škarýdové, praktické lékařky posuzovaného, bylo zjištěno, že naposledy byl posuzovaný v ordinaci 26.7.2011. Má středně těžkou retardaci při dolní hranici debility, IQ 52 s poruchami chování, poruchu vývoje řeči na podkladě insuficientního výchovného prostředí. Chodil pouze do 3. třídy, zvládne se s chybami podepsat. Pobírá plný invalidní důchod. Ze spisu Okresního soudu v Liberci sp. zn. 8 P 43/2007 bylo zjištěno, že zdejším soudem je veden opatrovnícký spis nezletilého Radka F. [REDAKCE], nar. [REDAKCE], jehož otcem je posuzovaný Martin B. [REDAKCE] nar. [REDAKCE]. Nezletilý Radek byl rozsudkem Okresního soudu v Liberci č.j. 8 P 43/2007-36 ze dne 7.5.2009 svěřen do výchovy babičky, Evy F. [REDAKCE], matce bylo určeno výživné 200 Kč měsíčně. Rozsudkem Okresního soudu v Liberci č.j. 8 P 43/2007-71 ze dne 11.11.2011 bylo otci nezletilého (posuzovanému) určeno výživné pro Radka ve výši 1.000 Kč měsíčně. Následným rozsudkem Okresního soudu v Liberci č.j. 8 P 43/2007-153 ze dne 11.3.2014 byl nezletilý Radek svěřen do společné pěstounské péče Evy, nar. [REDAKCE] a Jana, nar. [REDAKCE] F. [REDAKCE] rozsudek nabyl právní moci 7.4.2014 a posledním rozsudkem Okresního soudu v Liberci č.j. 8 P 43/2007-191 ze dne 1.9.2015 byla otci určena povinnost platit výživné pro nezletilého Radka ve výši 500 Kč měsíčně k rukám České republiky – Úřadu práce v Liberci od 7.4.2014, zároveň bylo rozhodnuto i o výši nedoplatku na výživném pro nezletilého. Matce pak výživné určeno nebylo. Rozsudek nabyl právní moci 15.10.2015.

Ze zprávy kolizního opatrovníka nezletilého Radka, Statutárního města Liberec – organu sociálně-právní ochrany dětí, bylo zjištěno, že bylo prováděno šetření v domácnosti pěstounů, Evy a Jana F. [REDAKCE]. Ti pak sdělili, že otec žije s přítelkyní, se kterou mají 3 děti, dle pěstounů pak otec neprojevuje přílišný zájem o nezletilého, nejsou spolu v telefonickém kontaktu. Když bylo Radkovi 6 let, tak mu otec koupil sportovní boty. Na Mikuláše v roce 2016 a v nedávné době dostal od otce nějaké sladkosti. Zájem o styk s nezletilým projevila partnerka otce.

Ze zprávy kolizního opatrovníka nezletilých dětí Martina, nar. [REDAKCE] a Melisy, nar. [REDAKCE] B. [REDAKCE] a nezletilého Borise D. [REDAKCE] nar. [REDAKCE] Města Frýdlant – orgánu sociálně-právní ochrany dětí bylo zjištěno, že 10.4.2017 se uskutečnilo ohlášené sociální šetření v domácnosti posuzovaného a jeho družky, Štěpánky D. [REDAKCE]. V době šetření byli doma zastíženi: posuzovaný – otec dětí, družka posuzovaného – matka dětí, děti Melisa a Martin B. [REDAKCE] a Boris D. [REDAKCE]. Rodina bydlí v nájemném bytě o velikosti

1+kk. V době šetření byl v domácnosti běžný provozní nepořádek. Vybavení domácnosti je skromné, je zde vše potřebné pro nezletilé děti. Náklady na bydlení činí 8.500 Kč měsíčně. Partnerka posuzovaného je v současné době na mateřské dovolené, pobírá rodičovský příspěvek 5.300 Kč měsíčně. Posuzovaný pobírá invalidní důchod.

Z protokolu sepsaného na Městském úřadě Frýdlant, odboru sociálních věcí, dne 20.6.2017 bylo zjištěno, že se dostavil posuzovaný Martin B. spolu s družkou, Štěpánkou D. dne 20.6.2017 k ústnímu jednání na Městský úřad Frýdlant, zde pak sdělila družka otce, že je připravena zastupovat svého druha, Martina B. v rámci institutu zastoupení členem domácnosti podle § 51 a § 52 o.z. Posuzovaný pak rovněž souhlasil se zastupováním členem domácnosti, a sice družkou, Štěpánkou D.

Podle ustanovení § 49 odst. 1 o.z. brání-li duševní porucha zletilému, který nemá jiného zástupce, samostatně právně jednat, může ho zastupovat jeho potomek, předek, sourozenec, manžel nebo partner, nebo osoba, která se zastoupeným žila před vznikem zastoupení ve společné domácnosti alespoň tři roky.

Podle ustanovení § 49 odst. 2 o.z. zástupce dá zastoupenému na vědomí, že ho bude zastupovat, a srozumitelně mu vysvětlí povahu a následky zastoupení. Odmítne-li to člověk, který má být zastoupen, zastoupení nevznikne; k odmítnutí postačí schopnost projevit přání.

Podle ustanovení § 50 odst. 1 o.z. ke vzniku zastoupení se vyžaduje schválení soudu. Před vydáním rozhodnutí soud vyvine potřebné úsilí, aby zjistil názor zastoupeného, a to i za použití takového způsobu dorozumívání, který si zastoupený zvolí.

Podle ustanovení § 51 o.z. zástupce dbá o ochranu zájmů zastoupeného a naplňování jeho práv i o to, aby způsob jeho života nebyl v rozporu s jeho schopnostmi a aby, nelze-li tomu rozumně odporovat, odpovídal i zvláštním představám a přáním zastoupeného.

Podle ustanovení § 52 odst. 1 o.z. Zastoupení se vztahuje na obvyklé záležitosti, jak to odpovídá životním poměrům zastoupeného. Zástupce však není oprávněn udělit souhlas k zásahu do duševní nebo tělesné integrity člověka s trvalými následky.

Podle ustanovení § 52 odst. 2 o.z. zástupce může nakládat s příjmy zastoupeného v rozsahu potřebném pro obstarání obvyklých záležitostí, jak to odpovídá životním poměrům zastoupeného; s peněžními prostředky na účtu zastoupeného však může nakládat jen v rozsahu nepřesahujícím měsíčně výši životního minima jednotlivce podle jiného právního předpisu.

Podle ustanovení § 54 odst. 1 o.z. zastoupení zaniká, pokud se jej zástupce vzdá nebo pokud zastoupený odmítne, aby ho zástupce dále zastupoval; k odmítnutí postačí schopnost projevit přání. Zastoupení rovněž zaniká, pokud soud jmenuje zastoupenému opatrovníka.

Na základě provedeného dokazování má soud za prokázané, že Martin B. byl shora citovaným rozsudkem Okresního soudu v Liberci zbaven způsobilosti k právním úkonům a zároveň shora citovaným usnesením byl posuzovanému jmenován opatrovník Město Frýdlant. V rámci řízení o zkoumání svéprávnosti posuzovaného Martina B. byl vyžadován znalecký posudek, ze kterého pak vyplynulo, že posuzovaný i nadále trpí duševní poruchou, a sice poruchou intelektu, v důsledku níž pak dle znalce není schopen činit v podstatě žádná právní jednání. Jeho zdravotní stav se od posledního znaleckého zkoumání nezměnil. Posuzovaný pak v současné době již 6 let žije v družském poměru se Štěpánkou D. Spolu mají celkem 3 nezletilé děti. Posuzovaný má pak ještě syna Radka, který je svěřen do pěstounské péče svých prarodičů, manželů F. Posuzovaný pobírá invalidní důchod, když z tohoto důchodu jsou prováděny exekuční srážky, neboť posuzovaný za minulé období dluží u Profi Creditu, zároveň tak, jak vyplynulo ze zprávy opatrovníka posuzovaného, dluží i na výživném pro nezletilého Radka, a to Úřadu práce v Liberci, a dle výpisu informačního systému u Okresního soudu v Liberci má vedenou exekuci pro oprávněného T-Mobile Czech Republic a.s. Tak, jak vyplynulo z výpovědi družky posuzovaného, Štěpánky D. a bylo potvrzeno jak posuzovaným, tak i jeho opatrovníkem, posuzovaný si důchod vyzvedává na poště sám. S důchodem pak společně hospodáří se svojí družkou, platí z něho náklady na bydlení. Posuzovaný chodí sám nakupovat. Je schopen postarat se o společné děti nejen krátkodobě, ale staral se o děti i v době, kdy družka otce byla 6 dnů v porodnici. Družka posuzovaného pak dohlíží na splátky dluhů, které posuzovaný má a zároveň s ním chodí vyřizovat i úřední záležitosti. Od poslední úpravy svéprávnosti posuzovaného pak v jeho intelektových schopnostech nedošlo k žádné podstatné změně, nicméně soud je toho názoru, že k ochraně zájmů posuzovaného postačí mírnější a méně omezující opatření, a sice zastoupení členem domácnosti, když družka posuzovaného je připravená posuzovaného i nadále zastupovat, je osobou vhodnou k zastupování posuzovaného, neboť s ním dlouhodobě žije ve společné domácnosti, společně se starají o jejich děti. Zároveň posuzovaný není schopen právě s ohledem na poruchu intelektu si své záležitosti obstarávat sám, neboť neumí číst, psát, je schopen pouze podpisu, nedokáže si spočítat, zda mu vrátili správně, zároveň pak posuzovaný souhlasí s tím, aby ho jeho družka zastupovala a záležitosti za něj vyřizovala. Soud pak v souladu s ustanovením § 50 o.z. schválil zastoupení Martina B. zástupcem, a sice Štěpánkou D. Rozsah práv a povinností zástupce pak vyplývá ze shora citovaných ustanovení § 51 a § 51 o.z.

Státu pak soud nepřiznal náhradu nákladů řízení, která spočívala v odměně znalce, když posuzovaný sám toto řízení nevyvolal (§43 odst. 1 z.z.ř.š.).

O náhradě nákladů řízení pak soud rozhodl v souladu s ustanovením § 23 z.z.ř.s., když soud neshledal žádné okolnosti pro přiznání náhrady nákladů řízení některému z účastníků řízení.

P o u č e n í : *Proti tomuto rozhodnutí je možno podat odvolání do patnácti dnů ode dne doručení ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem prostřednictvím Okresního soudu v Liberci, písemně, trojmo.*

V Liberci dne 20. června 2017

Za správnost vyhotovení:
Lucie Štejflová

Mgr. Ivana Tvrdíková, v.r.
samosoudkyně